

אורות השבת

גליון מס'
1150

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
ויצא

עורך
הרב עוזיאל אדרי

מתורתו של רב העיר מו"ר הגאון רבי יהודה דרעי זצוק"ל

נשמת כל חי

ותפר ותלד בן ותאמר אסף אלהים את חרפתי ותקרא את שמו יוסף...
(בראשית ל, כג-כד)

חרפתי: שהייתי לחרפה שאני עקרה, והיו אומרים עלי שאעלה לחלקו של עשוי הרשע. ואגדה, כל זמן שאין לאשה בן, אין לה במי לתלות סרחונה, משיש לה בן תולה בו. מי שבר כלי זה, בנך. מי אכל תאנים אלו, בנך. (רש"י)

הנה פירוש קמא דרש"י השכל וההגיון מעידו עליו, שהרי מי יוכל לתאר את גודל החרפה במי שנופלת בידי עשו הרשע. אולם דברי האגדה שהוסיף רש"י הם פליאה נשגבה, שכן היאך יעלה על הדעת שיעקב היה מקפיד כל כך על רחל בשבירת כלי או באכילת תאנה, עד שבלדת יוסף מצאה לנכון להודות לה' על שהסיר ממנה 'חרפה' זו ולא עוד אלא שהטביעה הודיה זו בשם 'יוסף'. ברם לכשתבונן נראה דיסוד גדול באה רחל ללמדנו בזה, והוא שעל בעל הנס להודות לא רק על עצם הנס שחננו השי"ת, אלא שעליו להודות גם על כל התוצאות שבאו עליו בעטיו של אותו הנס ובכללם גם הדברים הזוטרים ביותר. ובה נמצאנו דברי רחל כאומרת: 'אודה לך ה' על לידת בני כי בזה הסרת ממני את החרפה הגדולה שלא אפול חלילה בידי עשו, אולם לא אשכח ביום זה גם את החסדים הנלווים לנס הזה ואפילו הזוטרים ביותר שביניהם כמו אכילת תאנה או שבירת כלי שיש בהם מידה מועטת של חוסר נעימות. ומעתה י"ל דפי' האגדה המובא ברש"י אינו פירוש נפרד, אלא רק להוסיף הוא דאגה, ולעולם 'החרפה' האמורה בהאי קרא אינו רק על בני הנפילה בידי עשו, והבן יוצא למד עד היכן הגיעה 'הכרה' זו אצל יעקב אבינו ע"ה, וכה הם דבריו בבואו לברך את יוסף: 'ויברך את יוסף ויאמר... האלוקים הרועה אותי מעודי עד היום הזה' (בראשית מח, טו), וזה לשון התרגום על המילים הרועה אותי מעודי עד היום הזה: 'ה' דון יתי מאדאני עד יומא הדין' (ה' שהצמיח את מזונותי מעודי ועד היום). והלב משתומם, הרי יעקב אבינו עבר אין ספור תלאות בימי עלומיו על אדמות, וכל מסכת חייו היתה רצופה ניסים ונפלאות עד אין חקר: התגושש עם מלאך אלוקים - שרו של עשוי, וגבר עליו. ניצל מצפורניו של לבן הארמי, וכן מעשיו אחיו אשר דרך אחריו להורגו. גבר על כל מלכי כנען כמבואר במדרש, וזכה לשמירתו של הקב"ה בכבודו ובעצמו - 'ושמרתיו בכל אשר תלך' וכו'. וגם השפע אשר קרא קראו היה נשמתו עמו, וכמו שכתבנו במדרש (ב"ר עג, יא): 'מאה ותרתי ריבואין ושתין אלפין (מיליון ועשרים וששה אלף) עדרים היו ליעקב. שתין ריבואין (שש מאות אלף) כלבים היו שומרין על עדריו של יעקב, ע"י. וזאת מלבד אוצרותיו הרבים של אביו יצחק ע"ה אשר ככל הנראה חלקם עבר אליו בירושה, וכה הם דברי רש"י ע"ה: 'ויגדל האיש וילך הלך וגדל (בראשית כו, יט): 'שהיו אומרים זבל פרדותיו של יצחק, ולא כספו וזהבו של אבימלך, ע"כ. ואם כן איך הסופר אשר יוכל לאמוד את רכושו של יצחק, אבינו ע"ה, שכן אם יזביל פרדותיו היה גדול מכל אוצרותיו של אבימלך, אזי כמה היו הפרדות עצמן! ועם כל זה, בבוא יעקב להזכיר את חסדי השי"ת עליו, ראה לנכון להקדים את... המזון הבסיסי והטבעי ביותר אשר זכה לו בחסדי השי"ת. והדברים מופלאים ונשגבים הם מבינתנו.

ועל פי זה אמרתי ליישב קצת את תפילת נשמת כל חי: 'ויאלו פינו מלא שירה כי... אין אנו מסיפקין להודות לך... על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רבבות הטובות ניסים ונפלאות שעשית עמנו ועם אבותינו, מלפנים ומצרים גאלתנו... עד הנה עזרנו רחמך ולא עזבונו סדק. על כן איברים שפילגת בנו... הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו' וגו'. וצ"ב מדוע הפלינו כל כך על שמצאנו לפי חשבון זה שאין אנו מסיפקין להודות ולהלל לה'. וביותר יפלא שהיה תפילה זו סותרת לכאורה את עצמה בחדא מחתא, דמתחילה פתח שאפילו אם פינו מלא שירה כי כיון וכו' אין אנו מסיפקין להודות על אחת מאלף אלפי אלפים, ואח"כ סיים על כן איברים שפילגת בנו וכו' הן הם יודו ויברכו. וכבר עמדו הדורשים בהערה זו, וכל אחד מבארה כי ה' הטובה בזה היא לכאורה תפילה זו כפשוטה, והוא שעל האדם להודות לא רק על גופו של נס אלא גם על כל התוצאות הבאים בעקבותיו. **דוגמא** מפתחת להנהגה זו, היה ניתן לראות ברבינו הגדול מרן 'מאור ישראל' זצוק"ל. שכן ידוע עד כמה היה מקפיד להודות ולהכיר טובה לכל אדם, גם בפרטים הקטנים שעשו למענו. שמעתי מנכדו הרח"ק יעקב סיני שליט"א, שאחר כל סעודה נלחץ לבדו כי שרחה בהכנת הסעודה 'יבורכו ידיך'. כל העוזרים שטיפלו בו בערוב ימיו, זכו להכרת 'תודה' על כל פעולה שעשו בשבילו אפילו הקטנה ביותר כגון להגביהו מכסאו עקב יסוריו הנוראים. בני הבית סיפרו, כי מעולם לא הסכים לפתוח בסעודה בטרם ידע שהמטפל הנכרי שטיפל בו קיבל את סעדו. גם הצוות הרפואי שטיפל בו, זכה בכל עת להכרת תודה וברכות מאליפות, גם בשעות הקשות ביותר. לאחר שנודע דבר פטירתו, היה מדהים לראות כיצד צוות האחים והאחיות בבית החולים (כולל הנכרים שבהם), עמדו בצד והתייפחו בבכי. אכן מרן הוכיח שגם במצבים הקשים ביותר, אדם 'גדול' ניכר בעיקר בפרטים הקטנים!

דבר יו"ר המועצה הדתית

האבן שהייתה לראש

בפרשת ויצא יעקב יוצא מבית אביו אל עולם מלא אתגרים אך דווקא ברגע של בדידות וחושך הוא זוכה לגילוי הגדול של סולם יעקב. יעקב לוקח אבנים ושם מראשותיו, ובבוקר מגלה שהאבנים התאחדו לאבן אחת. חז"ל **מסבירים** שהאחדות הזאת רומזת לברכה שאדם זוכה לה כשהוא מאחד את כוחותיו הפנימיים. **לפעמים נראה שהחיים מפורזים** משפחה, עבודה, אתגרים רוחניים. האדם מרגיש שכל "אבן" מושכת לכיוון אחר. יעקב מלמד אותנו שבכוח האמונה אפשר ליצור אחדות - לחבר בין כל חלקי החיים לייעוד אחד ברור. **כשאדם מחבר את כל כוחותיו לעבודת ה', הוא זוכה לסולם שמחבר בין שמים לארץ, ובכל פסיעה שלו הוא מעלה ברכה גדולה לעולם.**

בברכת לבית אלוף ואבנך
עופר כרדי

יו"ר המועצה הדתית באר שבע

דבר העורך

עת רצון השעה התשיעית

כתב רבי חיים **ויטאל** זיע"א תלמיד האר"י הקדוש בשם ה'ברית מנוחה' מקובל קדמון שזכה לגילוי אליהו הנביא, והובאו דבריו **ברמב"ן**, מסורת קבלה בידינו שהשעה התשיעית, ביום התשיעי, בחודש התשיעי, ט' כסלו שהוא החודש התשיעי מחודש ניסן שעליו נאמר ראש חודשים, הוא עת רצון גדול מאוד, שעה טובה ומוצלחת לקבלת התפילות בחסד וברחמים, צינור השפע לברכה והצלחה מופלגה בששון ובשמחה. **השבת "פרשת ויצא - ט' בכסלו" זמן השעה התשיעית, לפי המג"א: בין 13:02 ל- 14:00. ולפי בעל התניא והגר"א: בין 13:41 ל- 14:32.** וכן השבת היא **הילולא דצדיקייא ויום הולדת** של רבי דב בער **האדמו"ר האמצעי** זיע"א בנו של **בעל התניא** זיע"א שהסתלק בדביקות עצומה באמצע מאמר חסידות כשאמר את המילה "חיים", כמו שנאמר באידרא על התנא האלוקי הרשב"י זיע"א.

בברכת לבית אלוף ואבנך

הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק "שבטי ישראל" שכונה יא' באר שבע

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	ויצא
הפטרה לספרדים:	ועמי תלואים
הפטרה לאשכנזים:	ויברך יעקב
כניסת השבת:	16:20
יציאת השבת:	17:10
רבנו תם:	17:44

אורות הכשרות

הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
מחלקת הכשרות

בשורה משמחת

הננו שמחים לבשר לציבור הרחב כי בימים אלו הצטרפו למעגל "הכשרות הרגילה" שע"י "הרבנות" ב"ש

מסעדת נוקה

רח' ברוך קטינקא 2

הוחלפה כשרות "חלק רבנות" ועבר לכשרות "רגילה"

הבשר כשר – לא חלק

ג'וני קריספי

תחנה מרכזית – בלבד

בברכה מחלקת הכשרות

לידיעת הציבור

אין לסמוך על שילוט "כשר" אלא יש לדרוש "תעודת כשרות" מקורית בתוקף ובצירוף הלוגרמה. כמו"כ אין לסמוך על אמירות בעל העסק ו/או העובדים על סוג הכשרות במקום כגון: "בשר חלק" וכד' אלא יש לסמוך אך ורק על הרשום בתעודת הכשרות במקום, כמו כן בכל תעודה מופיע האם זה בשר כשר או בשר חלק.

בברכת יאכלו ענוים וישבעו

הודעה חשובה

אנו מפרסמים מידי פעם רשימות של העסקים העומדים תחת פיקוחנו והשגחתנו

הבהרה

רשימות אלו נכונים לאותו רגע של הפרסום אולם יכולים להיות שינויים כאלו ואחרים לכן כשנכנסים לעסק יש לדרוש תעודה מקורית בתוקף עם חתימה וחותמת בצירוף הלוגרמה

בברכת יאכלו ענוים וישבעו

ישנן סופגניות עם מילוי/ציפוי חלבי

הדומות מאד לסופגניות פרווה

לכן יש להקפיד ולברר האם הסופגניה היא פרווה או חלבי

כדי לא להיכשל באכילת בשר וחלב

יש לשים לב!

בסופגניות החלביות ישנן כאלו עם אבקת חלב נוכרי

אורות הפרשה

התפללות הפסידות

'לולי אלקי אבי אלקי אברהם ופחד יצחק היה לי' (לא, מב). אומר בעל התניא זיע"א מידתו של יעקב היתה מידת התפארת, שהיא התכללות וחיבור של חסד וגבורה. לכן אמר יעקב "לולי אלוקי אבי אלוקי אברהם ופחד יצחק היה לי", היו בו שתי הבחינות אברהם, חסד, ופחד יצחק גבורה.

יעקב קרא תהילים

יושב לבן למקומו, ויעקב הלך לדרכו (לב, א-ב). אומר רבי משה לייב מסאסוב זיע"א כל עוד גר יעקב עם לבן, נאלץ יעקב לנהוג עמו לפי דרכו ולנקוט את דרך הרמאות, אבל ברגע ששב לבן למקומו, מיד שב יעקב לדרכו, דרך היושר והתמימות, דרכו של "יעקב איש תם יושב אוהלים".

חזר למקומו

יושב לבן למקומו, ויעקב הלך לדרכו (לב, א-ב). אומר רבי משה לייב מסאסוב זיע"א כל עוד גר יעקב עם לבן, נאלץ יעקב לנהוג עמו לפי דרכו ולנקוט את דרך הרמאות, אבל ברגע ששב לבן למקומו, מיד שב יעקב לדרכו, דרך היושר והתמימות, דרכו של "יעקב איש תם יושב אוהלים".

עיקר החיים

'ויבן לו בית ולמקנהו עשה סוכות' (לג, יז). אומר הרבי לעצמותו של יעקב שהיא הנשמה ועניינה בנה יעקב דירת קבע "בית", "ולמקנהו עשה סוכות" לדברים שנקנו ונתווספו לו, הלוא הם כל הדברים הגשמיים, עשה דירת עראי בלבד "סוכות". שני שמותיו יעקב וישראל רומזים לבחינת רגל וראש שבנשמה. "יעקב" יעקב, שמאירה בו הדרגה הנמוכה שבנשמה עקב. גופו ונפשו הבהמית מעלימים את אור הנשמה, ועל האדם להילחם בהם. "ישראל" לי ראש, שמאירה בו הבחינה הנעלית שבנשמה. דרגה זו אין הגוף והנפש הבהמית יכולים להסתיר, ואין אז צורך במלחמה.

שקר החן

'ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה' (כט, יז). מבאר ה'דרך אבות' מדוע שלמה המלך אומר: "שקר החן והבל היופי, אישה יראת ה' היא תתהלל", והלא ענינו רואות שהתורה מהללת את היופי ורואה בו מעלה, אלא זה פירושו של הפסוק, החן והיופי כשהם לעצמם הם שקר והבל, אבל כאשר "אישה יראת ה'", אזי "היא תתהלל" גם בשל החן והיופי. וכפי שמבאר הגאון מוילנא הגר"א זיע"א זו כוונת הכתוב (וימיה ט, כג) "אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגיבור בגבורתו... כי אם בזאת יתהלל המתהלל, השכל וידוע אותי". כלומר, אין להתהלל בחכמה ובגבורה כשהם לעצמן, אבל כאשר "השכל וידוע אותי", כי אז החכמה והגבורה הן לברכה ולתהילה.

נפי הנשמות

'ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה' (כט, יז). אומר ה'אור התורה' "רחל" רומזת לכנסת ישראל. בכללות נשמות ישראל יש יופי והדר רוחני, מאחר שבה מתכללות בחינות שונות בנשמות, והיופי נובע מהתכללות גוונים רבים דווקא, כי בגוון אחד בלבד אין יופי והדר.

רחל ויוסף

'ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה' (כט, יז). אומר הרבי ה'צמח צדק' זיע"א לכן נאמר גם על יוסף הצדיק שהיה יפה תואר ויפה מראה (בראשית לט, ח). יוסף היה כלול משלוש הבחינות חסד, גבורה ותפארת, ויופי בא מהתכללות גוונים שונים, כמו בהתכללות הגוונים של לבן שחור ואדום.

פשהשקר יהיה לו "חן"

'ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה' (כט, יז). אומר רבי בונם מפשיסחה זיע"א יבוא זמן שה'שקר' יהיה לו "חן" בעיני האדם וה'הבל' ייחשב ל"יופי". בזמן כזה "יראת ה'" היא תתהלל" יהיה צריך להלל ולשבח מאוד את מי שתהיה בו יראת שמים, למרות כל הניסיונות והקשיים.

שלמות המעלות

'ורחל היתה יפת תואר ויפת מראה' (כט, יז). אומר הרבי כשם שיש אנשים שזכו להיות "יפי תואר" בלבד, כך יש מי שזכו להיות "יפי מראה" בלבד. ויש מי שזכו למתנת אלוקים והם גם "יפי תואר" וגם "יפי מראה". כך גם ברוחניות, יש אנשים שהם בחינת "יפי תואר" ויש שהם בבחינת "יפי מראה", ויש שהם בבחינת "יפה תואר ויפה מראה", המתבטא בלימוד תורה, בקיום המצוות ובמידות טובות.

לקיים בנו חכמי ישראל

הציבור נקרא להמשיך להעתיק בתפילה לרפואת הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל בתוך שאר חולי עמו ישראל

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של
מורנו המרא דאתרא הגדול רבי יהודה דרעי זצוק"ל

הלכות חנוכה - א'

דיני הנרות וזמן הדלקתן

ש - אלו שמנים כשרים להדלקת נר חנוכה, והאם נרות של שעה כשרים להדלקה זו?

ת - מצוה מן המובחר להדליק בשמן זית, מפני שבו נעשה הנס בהדלקת המנורה במקדש. ומכל מקום, כל השמנים וכן נרות של שעה, כשרים להדלקת נר חנוכה. ואם אין בידו להשיג שמן זית, עדיף שידליק בשאר שמנים מאשר נרות שעה.

ש - אלו פתילות כשרות להדלקת נר חנוכה?

ת - מצוה מן המובחר להדליק בפתילות של צמר גפן. ומכל מקום, כל הפתילות כשרות להדלקת נר חנוכה.

ש - האם צריך להקפיד על כשרות השמנים והנרות, פן יש בהם תערובת שומן של איסור?

ת - נרות או שמנים המיובאים מחו"ל, יש להקל להדליק בהם נרות חנוכה אף על פי שאין עליהם הכשר וקיים חשש שמא מעורב בהם שומן של איסור. אך אם ידוע שיש בהם תערובת של איסור, אין להדליק בהם נרות חנוכה.

ש - שמן האסור בהנאה, האם כשר להדלקת נר חנוכה?

ת - שמן האסור בהנאה כגון שמן של ערלה או של תערובת בשר וחלב, אין מדליקים בו נרות חנוכה. וכן יש להחמיר שלא להדליק בשמן שיש בו קדושת שביעית, או שמן של טבל שלא הופרשו ממנו תרומות ומעשרות. לפיכך יש להקפיד להשתמש אך ורק בשמן עם הכשר של רבנות מוכרת המעיד שהוא נקי מחשש טבל ערלה ושביעית.

ש - שמן שנאסר לאכילה מפני רוח טומאה כגון שהונח תחת המיטה, האם כשר להדלקת נר חנוכה?

ת - שמן שהונח תחת מיטה שישנו עליה במשך הלילה, אף על פי שנאסר לאכילה, מכל מקום נראה שיש להקל להדליק בו נרות חנוכה. והמחמיר שלא להדליק בו, תבוא עליו ברכה, ובפרט במקום שאין הפסד מרובה.

ש - פתילות שהדליקו בהם נרות חנוכה, האם רשאי להמשיך להדליק בהן בשאר לילות - נר חנוכה?

ת - פתילות שהדליק בהן בלילה הקודם, רשאי להמשיך ולהדליק בהן ואין צריך להחליפן מחדש. ויש מהדרין לקחת פתילות חדשות בכל לילה, מפני הנס שהיה מתחדש בכל יום.

ש - מהו המקום המובחר בו יש להדליק נר חנוכה?

ת - מצוה מן המובחר להדליק הנרות בפתח הבית מבחוץ - הפונה לרשות הרבים, כדי לפרסם הנס. וטוב להניחם לצד שמאל של הנכנס לבית, באופן שתהיה המזוזה מימין ונר חנוכה משמאל, ונמצא שבכניסתו ויציאתו הוא מוקף במצוות. במה דברים אמורים, כשפתח ביתו פונה לרשות הרבים, אולם אם יש חצר לפני הבית, יניח הנרות בפתח החצר. ואם קיים חשש לכיבוי הנרות ברוח, או חשש לגניבה, או שהוא דר בבית משותף, רשאי להדליק בתוך הבית. ואם יש לבית חלון הפונה לרשות הרבים, יש להעדיף ולהדליק סמוך לחלון מאשר בפתח הבית מבפנים.

ש - מהו הגובה הראוי בו יש להדליק נר חנוכה?

ת - צריך להניח הנרות שלושה טפחים מעל פני הקרקע, ומדברי קבלה טוב להניחם בין שבעה טפחים לעשרה טפחים. אולם אם אינו יכול להניחם בפתוח מעשרה טפחים, כגון שחושש מפני דליקה או שחלון ביתו גבוה יותר, רשאי להניחם עד לגובה של עשרים אמה.

ש - המתגורר בקומה עליונה הגבוהה מקרקע רשות הרבים יותר מעשרים אמה, היכן ידליק נר חנוכה?

ת - המתגורר בקומה עליונה באופן שחלון ביתו גבוה יותר מעשרים אמה מקרקע רשות הרבים, לא ידליק הנרות בפתח החלון אלא סמוך לפתח הבית.

ש - מי שהדליק נר חנוכה בגובה של יותר מעשרים אמה, או פחות משלושה טפחים, מה דינו?

ת - מי שעבר והדליק את הנרות בגובה של יותר מעשרים אמה מקרקע הדירה, לא יצא ידי חובתו. וצריך לחזור ולהדליק במקום ראוי, בלא ברכה. ואם הדליק בגובה של פחות משלושה טפחים, בדיעבד יצא ידי חובה.

ש - מי שהדליק נר חנוכה במקום אחד, ואחר כך העביר למקום אחר, מה דינו?

ת - צריך להדליק את הנרות במקום הנחתו, ואם הדליק במקום אחד ואחר כך העביר למקום אחר, לא יצא ידי חובה. לפיכך צריך לכבותו ולחזור ולהדליק במקום החדש, בלא ברכה.

ש - מהו זמן הדלקת נר חנוכה?

ת - זמן הדלקת נר חנוכה, הוא בצאת הכוכבים. זה דעת השו"ע וכן אנו נוהגים, אך לדעת הרבה ראשונים, זמן ההדלקה הוא עם תחילת שקיעת החמה, וכן מנהג אשכנז.

ש - עבר זמן ההדלקה, האם רשאי להדליק בברכה?

ת - אם לא הדליק בזמן האמור לעיל, מדליק עד שתכלה רגל מהשוק שהוא כחצי שעה לאחר זמן ההדלקה. ובתוך הזמן הזה רשאי להדליק בברכה גם אם הוא יחידי ואין איש עמו מבני הבית, וגם אם אין פתח ביתו או חלונות פונה לרשות הרבים.

ש - עבר ולא הדליק וכבר כלתה רגל מהשוק, האם רשאי להדליק בברכה?

ת - עבר ולא הדליק בתוך הזמן הזה, רשאי להדליק כל הלילה עד שיעלה עמוד השחר. אולם לכתחילה לא יברך אלא אם כן יש עמו לפחות עוד אחד מבני הבית שהוא ער, או שהיו הנרות פונים לרשות הרבים דרך החלון או פתח הבית בגובה של עד עשרים אמה מהרחוב והיו עוברים ושבים מצויים שם. ואם רצה לברך גם אם לא התקיימו אחד משני התנאים הללו, אין מוחץ בידו.

ש - הגיע זמן ההדלקה, האם צריך להפסיק מלאכתו או לימודו או סעודתו, כדי להדליק נר חנוכה?

ת - מיד עם הגיע זמן ההדלקה, צריך להפסיק מלאכתו או לימודו כדי להדליק נרות חנוכה בזמנה. ולא עוד אלא שאסור לאכול סעודת קבע והיינו יותר מכביצה פת (56 גרס) חצי שעה לפני זמן ההדלקה שמא ימשך בסעודתו, אבל מותר הוא באכילת פחות מהשיעור הזה או באכילת פירות וכדומה, וכן אסור להתחיל בלימוד או מלאכה, קודם שידליק נרות חנוכה.

ש - האם צריך לדחות או להפסיק שיעור תורה קבוע כדי להדליק נר חנוכה בזמן?

ת - שיעור קבוע המתקיים בבית הכנסת, אין לדחותו או להפסיקו כדי לאפשר לציבור הדלקת נרות חנוכה בזמנה, כל שקיים חשש שהציבור לא ישוב להמשך השיעור, וטוב שלאחר השיעור יזכירו לציבור שעליהם להדליק נרות חנוכה. אבל אם ברור למגיד השיעור שהציבור ישוב להמשך השיעור אחרי ההדלקה, יש לדחות או להפסיק את השיעור כדי לקיים מצוות ההדלקה בזמנה.

ש - מי שאינו יכול להדליק נר חנוכה בזמן, האם עדיף שיעשה שליח במקומו או שידליק בעצמו אחר הזמן?

ת - מי שאינו יכול להדליק נרות חנוכה בזמן דהיינו עד חצי שעה מצאת הכוכבים מכל סיבה שהיא, טוב יותר שיעשה שליח את אשתו או אחד מבני ביתו שידליקו בזמן מאשר שידליק הוא עצמו אחר הזמן.

ש - האם צריך להתפלל ערבית קודם הדלקת נר חנוכה?

ת - בימי חנוכה טוב להקדים ולהתפלל ערבית מיד עם שקיעת החמה, כדי לקיים את מצוות הדלקה עם צאת הכוכבים. ואם יש חשש שמה יעבור זמנה שהוא חצי שעה מצאת הכוכבים עד שיסיים את תפילתו, ידליק קודם תפילת ערבית.

סירב לקבל

שעת ערב שקטה. השלוחה הירושלמית שאספה את שכונת 'בתי מחסה' שבנייר העתיקה - הופרה באחת. קול שאון מילא את הסמטאות הצרות, והוציא את התושבים המופתעים מבתיהם. כרכרה רתומה לסוסים אבירים. מלוח משמור פרשים. נעה באיטיות ברחובות הצפופים.

עד מהרה זוהתה הדמות העומדת בראש הפמליה המכובדת: הגברת ביאטריס סמואל. רעייתו של הנציב העליון של המנדט הבריטי לארץ ישראל, הרברט סמואל, השניים, יהודים בריטים, היו רחוקים מעולמם של אנשי ירושלים של מעלה. רבה הייתה ההשתנונות לגלות כי הגברת הנכבדה מחפשת את ביתו של רבי יוסף חיים זוננפלד, רבה של העדה החרדית בירושלים.

אלא שהמשלחת נאלצה להמתין. "הרב איננו בבית", מסרו בני משפחתו. "הוא מתפלל מנחה בבית הכנסת". הפמליה פנתה לעבר בית הכנסת, ושם המתנה בסבלנות עד סיום התפילה.

עם יציאתו של רבי יוסף חיים מבית הכנסת ניגשה אליו האורחת ביראת כבוד, דרשה בשלומו ומסרה דרישת שלום מבעלה. כעבור כמה דקות של שיחה קצרה עלתה על כרכרתה, והפמליה סבה על עקבותיה.

סקרנותם של התושבים לפשר הביקור המפתיע הייתה גדולה, אולם איש לא ידע את פשרה. למחרת ביקר בביתו של רבי חיים אחד ממקורביו, הד"ר יעקב ישראל דה'האן, והוא גילה את סוד הפגישה, שהוא עצמו היה קשור בו.

כמה שעות לפני הביקור המדובר התקיימה במעון לבנות שבהנהלת מר גולדשמיד מסיבה חגיגית. רבים מאנשי הממשל הבריטי התארחו באירוע, ובראשם הנציב העליון ורעייתו. במהלך המסיבה שוחחו בנינים מר סמואל והד"ר דה'האן. הנציב העליון ביקש לשאול את איש שיחו שאלה אישית.

"אמור נא לי, תהה הדיפלומט הבריטי. "ידוע אני שאתה איש העולם הגדול, אדם משכיל ובעל שם עולמי. תמנהי על קשריך הקרובים עם בני העדה החרדית, השומרים באדיקות את מצוות התורה הנושנה ואינם מקבלים את הקדמה. מה לך ולחם?".

חיין הד"ר דה'האן. "אשיב לך בסיפור. אמר לנציב העליון, "על אודות הרב העומד בראש 'העדה הקיצונית' הזו, ואחריכך תאמר לי אתה אם תמצא דמות אצילית שכזו בין בני מעמדך המשכילים והאנורים".

במקום להשיב פתח הד"ר דה'האן וסיפר לנציב הבריטי על הקרן הפילנתרופית שבראשה הוא עומד, אשר מעניקה תמיכה כלכלית לתלמידי הכמנים. בעת האחרונה, סיפר, נערכה במשרדי הקרן ישיבת הנהלה, ובה הוא ביקש לסגור את הקרן בשל העדר הפנאי שלו והעול הגדול שהדבר מטיל עליו. הוא הציע

אורות עונג שבת

פני הצרפנים

'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' (כח, כ). אומר **רבי דוד מלעלוב** זיע"א לחם לאכול ולא לאגירה, בגד ללבוש ולא למלא את הארונות. יעקב ביקש שהקב"ה ייתן לו כפי צרכיו בלבד.

מותרת מסופנים

'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' (כח, כ). אומר **ה'כלי יקר'** בשעה שיש ליהודי עיקר צרכיו, "לחם לאכול ובגד ללבוש", הוא כרוך אחר הקב"ה ומתנהג כיהודי. אך אם הוא מתחיל לחיות חיי מותרות, פעמים רבות זה בא על חשבון אורח החיים הצרוץ.

המחסור משפתי

'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש והיה ה' לי לאלוקים' (כח, כ). אומר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב זיע"א כשיש לו ליהודי "לחם לאכול ובגד ללבוש", יש לו האפשרות לזכור ש"יהיה ה' לי לאלוקים". אבל אם חלילה חסרים לו צרכיו העיקריים, עלול לקרות שמרוב מרירות ודאגה יישכח ממנו הדבר.

תשובה מתוך רוחה

'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' (כח, כ). אומר רבי זושא מאניפולי זיע"א זהו שנאמר בתהילים (צ, ג) "תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני-אדם". איך אפשר לבקש מיהודי שיעשה תשובה כשהוא נמצא חלילה במצב של "עד דכא", מדוכא עד עפר, ספק נא, ריבונו של עולם, את צורכי ישראל, ואז יחזרו בתשובה.

מפרפה לסהרה

'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' (כח, כ). אומר רבי יצחק אייזיק מזידיצ'ב זיע"א בתפילת "אנא בכוח" אנו מתפללים בכל יום "ברכס טהרם". בני ישראל צריכים שתהיה להם פרנסה ובריאות. תחילה "ברכס", ואחר-כך "טהרם" הטהרה תבוא מאלה.

הפיסתון פותח שערים

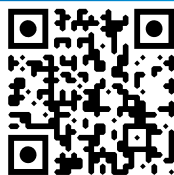
'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' (כח, כ). אומר רבי משה מקוברין זיע"א המתפלל על הפרנסה הרי הוא בכלל "הבא ליתור מסייעין אותו", כי על ידי שהוא מתפלל לקב"ה על פרנסתו, והוא מאמין ובוטח בה' כי רק הוא הנותן לו את פרנסתו, בכך הוא גורם את פתיחת שערי הפרנסה.

לא לחפמים לחם

'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' (כח, כ). אומר בעל **התניא** זיע"א את השכל יש להכניס בידיעת התורה, ואין להתעמק יותר מדי בענייני פרנסה. לכן אנו רואים לפעמים שמי שאינו בר שכל, ואינו מכניס הרבה שכל בענייני פרנסה, מצליח, ואילו בעל שכל, המשקיע את כל שכלו בענייני הפרנסה, אינו מצליח, שנאמר 'לא לחכמים לחם ולא לנבונים עושר' (קהלת ט, יא).

הפיסתון יוצר פלי

'ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש' (כח, כ). אומר הרבי "השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך" (תהילים נה, כג). כאשר אדם בוטח בקב"ה, "הוא יכלכלך" הקב"ה עושה בשבילו את הכלי להצלחה. גם אם הכלי מתקלקל, מזמין הוא לו כלי אחר.

לרשימת העסקים הכשרים בעיר סרקו את הברקוד:

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים מדויק לבאר שבע	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
עלות השחר	5:15	5:16	5:17	5:18	5:19	5:20	5:21
זמן טלית ותפילין	5:21	5:22	5:23	5:24	5:25	5:26	5:27
זריחה - הנץ החמה	6:25	6:26	6:27	6:27	6:28	6:29	6:30
סוף ק"ש לדעת מג"א	8:22	8:23	8:23	8:24	8:25	8:25	8:26
סוף ק"ש להתניא והגר"א	8:53	8:54	8:54	8:55	8:56	8:56	8:57
סוף ברכות ק"ש	9:45	9:46	9:46	9:47	9:47	9:48	9:48
חצות יום ולילה	11:30	11:30	11:30	11:31	11:31	11:31	11:32
מנחה גדולה	12:00	12:00	12:00	12:01	12:01	12:01	12:02
פלג המנחה	15:47	15:47	15:47	15:47	15:47	15:47	15:48
שקיעה	16:39	16:39	16:39	16:39	16:39	16:39	16:40
צאת הכוכבים	16:52	16:52	16:52	16:52	16:52	16:52	16:52

להעביר את הכסף שנותר בקופת הקרן, והחזק באמסטרדם, לידי רבי יוסף חיים זוננפלד, מתוך אמונה כי זה האיש הראוי ביותר לקבל את הכסף.

דבריו של דה'האן התקבלו על לב חברי ההנהלה והם הצביעו פה אחד בעד ההצעה.

בלב שמח עשה דה'האן את דרכו לעבר ביתו של הרב זוננפלד. במוחו דמיין את תגובתו המופתעת של הרב לנוכח הסכום הגבוה שיועבר לידיו, אשר יוכל לשפר ללא הכר את מצבם הכלכלי של הרב ובני משפחתו.

בחגיגות בישר דה'האן לרב על ההחלטה שהתקבלה, והניח מול עיניו את ההמחאה. הרב הביט בהמחאה, ואז נשא את מבטו הנחוש לעבר הד"ר. "לא אקח את הכסף", אמר בקול החלטי.

בתחילה סבר דה'האן כי לא שמע היטב. הוא שב וניסה להבהיר לרב כי זו החלטת חבר הנאמנים של הקרן, וכי זו קרן מיוחדת התומכת באנשי רוח. ואולם רבי יוסף חיים הניד ראשו לשלילה.

"מדוע?", התפרצה השאלה מפי הד"ר. רבי יוסף חיים לא הסביר את סיורכו אבל היה נחוש בדעתו, ובשום אופן לא הסכים לקבל את ההמחאה.

בצר לו פנה דה'האן אל יושב ראש העדה החרדית, הרב ראובן שלמה יונגרייז, בבקשה שינסה להשפיע על רבי יוסף חיים לשנות את דעתו. "בהכיר את רבנו", השיב הרב יונגרייז, "הסיכויים לכך קלושים, אולם אשתדל לעשות כבקשתך".

אלא שכצפוי, גם מאמציו של הרב יונגרייז כשלו אל מול הסיורב הנחוש של רבי יוסף חיים. דה'האן נאלץ להותיר את הכסף באמסטרדם.

נו", סיים דה'האן את סיפורו באוזני הנציב העליון. "האם מכיר אתה אדם בעל ערכי מוסר שכאלה, שידחה עורה נדיבה שהוא זקוק לה כליכך?". הנציב העליון נותר פעור פה, משתומם מגדלות הנפש של הרב. בהתרגשות קרא לרעייתו וחלק עמה את הסיפור. גם הגברת נדהמה למשמע הדברים, ומיד הביעה את רצונה לראות בעיניה את הדמות הדגולה הזו.

וכך, מיד בתום החגיגה יצאה פמליה מכובדת, ובראשה הגברת סמואל, לעבר ביתו של רבי יוסף חיים זוננפלד, והמתניה זמן ממושך עד שיסיים את תפילת המנחה. כדי שתזכה לחזות בפניו ולשוחח עמו.

לעילוי נשמת

הרב **יוסף שלמה טריקי** זצ"ל
בר עליה ז"ל
והרבנית **רחל טריקי** ע"ה
בת סימיו ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

